

צידה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

וייל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך פרשת ואתחנן | ימי בין המיצרים

עלון מס' 145 | התשפ"ג

1954 שנים לחורבן בית המקדש
"ותחזינה עינינו בשוכר לציון ברחמים"

בדרך הזמן

יהיו לבית יהודה לששון ולשמחה ולמגעים טובים!
והנביא ממשיך "והאמת והשלום אהבו". ברור כי בית
המקדש יבנה כאשר נחזיק במדת השלום, ככפרה על
שנאת חנם, ואזי תחזינה עינינו בבנין ציון וירושלים,
במהרה בימינו.
והלואי ונזכה בקרוב!

קרוב לאלפים שנה מתאבלים אנו על הרבון
ירושלים ושרפת בית אלקינו.
הנביא זכריה מנבא על ארבעת הצומות בהם
מתאבלים על ציון וירושלים: "כה אמר ה' צבקות,
צום הרביעי (י"ז בתמוז, שתמוז הוא רביעי לניסן
ראש חודשים) וצום החמישי (תשעה באב) צום
השביעי (צום גדליה) וצום העשירי (עשרה בטבת)

לו שתי אפשריות: אם מתכונן הוא למכר אותו - אין
באפשרותו להכותו מכות נאמנות ולשבר את איבריו,
כי אז לא יהיה מי שיקנה אותו ממנו לעבד. מאידך
גיסא, אם אינו חושב למכרו לאחרים אלא להשיבו
לעבודתו אצלו - יכול הוא לכלות בו את זעמו.
כלל ישראל מבקשים מהקב"ה: "השיבנו ה' אליה
ונשובה חדש ימינו כקדם" - אנא, החזר אותנו
לעבודתך! "כי אם מאס מאסתנו קצפת עלינו עד
מאד" - אם באמת אינה רוצה בנו יותר, מדוע הגד

לקינו בכפלים - עצם הנחמה!
פי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה (שם מ, ב)
חטאו בכפלים דכתיב חטא חטאה ירושלים, ולקו
בכפלים, דכתיב: 'פי לקחה מיד ה' כפלים בכל
חטאתיה', ומתנחמים בכפלים, דכתיב: 'נחמו נחמו
עמי יאמר אלקיכם' (איכה רפה א, נו)
ה"פן איש חי" בספרו "פרפת חיים" על ההפטרות,
כתב לבאר פסוק זה על פי המשל הבא:
לאדם אחד היה עבד, ועבד זה הכעיסו עד מאד. היו

הנחמה, כי אם לא – נתן ה' להבין שהקב"ה שוב אינו חפץ בנו. אבל אם ממשיך הוא להכותנו – סימן שרוצה הוא אותנו, ובמהרה ישיבנו לעבודתו. (רבי שלמה לוונשטיין שליט"א – מתוך האור)

מכה אותנו כל פה הרבה?! אם כה קשות הן מכותיה – סימן שכן רוצה אתה בנו, לכן "השיבנו ה' אליה ונשובה". זהו שאומר כאן הכתוב: "נחמו נחמו עמי". מדוע? כי לקחה מיד ה' כפלים. העבדה שלקינו בכפלים – זו

בדרך הפרשה

תפלה אחת בוקעת רקיעים

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' (ג, כג)

היה אומר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בענין התפלה, כי אמנם אין בנמצא דבר גדול וחסוב יותר מן התורה, אף הדרך להשגת דברים כהאי עלמא היא רק על ידי התפלה. ונציר משל לדבר:

אדם נכנס למאפייה לקנות בזה לחמניה. שאל את המוכר על המחיר, וכשהשיבו ונקב בסכום, אמר הלה: "שמע נא, באמתחתי תרוץ נפלא על קשית רבי עקיבא איגר. כאשר תשמעהו – תצא מגדרה מגדל ההתפעלות. שוה תרוץ שכזה יותר ממליון דולר, ואם בתמורתו תתן לי את הלחמניה זהא זה מחיר זול מאד ביחס לערכו..."

מה יגיב המוכר על הצעה כזו?

"אכן נפלא התרוץ, אף אם בלחמניה תחפץ, תן מחירה בכסף מלא".

וכה היא התפלה. ה' קבע שעל ידה ישיג אדם את אשר ישאל בעולם הזה.

ועוד יש להביא כאן מכבשונו של הגר"ח שמואל לביץ זצ"ל. בתקופת חליו של חתנו, הגר"ח נפוצו בינינו זצ"ל,

נהוג היה שאחר שיחותיו של הגר"ח, היה הצבור מעתיר בעד רפואתו באמירת תהלים. הגיעו ימי 'בין הזמנים', וכדרכו מסר ר' חיים זצ"ל שיחות אף בימים אלו. באחת מן הפעמים, נגש אליו מישוה והעלה סברא: "הקביעות באמירת התהלים גורמת למצב של 'מלמדה', עקב כך גם חסרה ההתעוררות באמירת התהלים, וב'בין הזמנים' ממילא לא נמצא רוב הצבור בשיחה ואינו משתתף בתפלה. יעשו אם

כן הפסקה גם כאן בתפלות, ולתחלת הזמן יגיעו עם רענונות וחיות מחדשת בבקשת הרחמים".

ענהו הגר"ח זצ"ל: מצינו אצל משה רבנו שהתפלל תפלות כמנין 'ואתחנן' עד שה' אמר לו "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" (דברים ג, כו), כי עוד תפלה אחת מצדו היתה בוקעת רקיעים ומתקבלת.

"שמע נא" – המשיך ר' חיים זצ"ל – "העולם הזה הוא כמו סופרמרקט גדול, ובסופרמרקט הכל עומד למכירה. הנה יכול לרכוש כל מה שתחפץ – מהחפץ הקטן ביותר עד הגדול שבגדולים, אף בזאת תלויה ועומדת קנייתך – כמה הוא התשלום שהנה נכון לתת. 'ואף כאן בעולמנו, ביכולתך להשיג הכל, וזאת – כפי שיעור המחיר שתתן, והמחיר הוא התפלות שתשקיע. ככל שתבקש ותתפלל יותר – כך גם תוכל להשיג יותר. ואפלו גזרה כזו – שלא יכנס משה רבנו לארץ, יכולה היתה להתבטל מכח עוד תפלה אחת שהיתה מבקיעה שחקים".

"ואם כך", סיים ר' חיים שמואל לביץ זצ"ל, "כיצד אוכל לומר ולו על תפלה אחת, בעוד שמי יודע אם לא תהא היא זו אשר תכריע ותפתח שערי רחמים עבור חתני?!"

ה'סופרמרקט' נפתח, ובה תלוי הדבר – כמה תספיק לשלם וכמה יבינה מדעה להשקיע בתפלה. לשנם המעריכים את התפלה, היא מענינת אותם, הם גם מענינים להבין בפרושה וקהיר תבותיה. ולמי שמחשיב את התפלה – אף הסופרמרקט של הסיצתא דשמיא פתוח עבורו, ומתנות שמים בהשג דו.

(רבי יחזקאל מישקובסקי שליט"א – עשי"ת)

ברור וזכור

ומשלם לשונאיו אל פניו להאבדו (ז, י)

בחייו משלם לו גמולו הטוב כדי להאבדו מן העולם הבא (רש"י)

אחת מן הקשות שבקשיות היא שאלת "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו".

קולמוסים רבים נשתברו בענין זה, ואחת מן התשובות היא, שהיא הנותנת - דוקא היסורים, שמסר הקב"ה את בניו והגלגולים העוברים עליהם ב"גוה התלאות", הם המטיבים עמם. מטרתם היא - לברר ולזכר אותם, על מנת להיטיב להם באחרית הימים, ואלו הרשעים, שונאי ה', זוכים לתשלום הגון בחייהם, עבור אי אלו מעשים טובים שזכו לעשות, אף כל המטרה בחיים היפים שיש להם היא לתת להם את התשלום כלו בעולם הזה ולהאבדם לעתיד לבוא.

רבי יעקב גלינסקי מספר בספר "והגדת" מתי וכיצד הבין היטב את משמעות הדבר.

היה זה בימי מלחמת העולם השנייה. הרוסים השתלטו ביד רמה על הישיבות ששהו בתחום הכבוש שלהם ואסרו מיד את למוד התורה. בני הישיבה ירדו למחתרת, מאימת המצוד שנערה אחריהם.

רבי יעקב עצמו לא העז לצאת לאף מקום, בלי

התפילין שלו, משום שידע כי בכל רגע עלולים לאסור ולהגלות אותו.

באחד הימים בלכתו ברחוב הבחין לפתע בהתרחשות סמויה, עוד רגע וכבר התברר הענין לאשורו - עצר ברחובות, כדי ללכד חסרי תעודות.

שוטרים חמורי סבר נצבו משני עברי הרחוב וכל הצועדים בסד חזבים היו להמציא לפניהם את כל האשורים הדרושים.

במהרה הגיעו גם אל רבי יעקב.

"מי אתה?"

"פליט מפולנייה".

"מקום עבודה?"

"טרם מצאתי".

השוטר נעץ בו מבטים חמורים ומלאי שטנה. הבטלה נחשבה ברוסיה לעוון פלילי ממש, מי שאינו עובד, פרושו פושע, על אחת כמה כשהוא פליט, ועל אחת כמה וכמה וכמה וכמה, כשהוא יהודי...

"בא אתי", פקד עלי, "אני כבר אסדר לך עבודה".

תוך זמן קצר מצא רבי יעקב את עצמו בשערי מפעל לגרביים, בו יצרו גרבי צמר עבים עבור החילים המשורתיים בחזית וסובלים נוראות מן החורף הרוסי הנורא.

השוטר דאג למסור ישירות את ה'מטפל' למנהל

העבודה, והזכיר לו לפקח עליו היטב ולדווח למשטרה על כל יום בו יחסיר.

רבי יעקב הובל אחר כבוד אל מכונת תפירה, היה עליו לסובב את הגלגל ולהשגיח שהתפר יצא ישר. תפר עקום, פרושו 'סאבוטז', פלומר: חבלה בייצור ועגושה חמור ביותר.

הוא התחיל לסובב במרץ, קצת יותר מדי... פק... המחט נשברה... במשה הזמן הקרוב שבתה המכונה, עד שבא מישוהו להחליף בה מחט.

המנהל אמר ברורות: "שמע, בחור, המחסים יקרות, אין צורך לסובב כל כך חזק, סובב בנחת..."

"אם אסובב כך" – הבין מיד רבי יעקב – "לא ישברו המחסים, אם כן, מפאן תבוא ישועתי" ... הוא סובב בכל כחו פעם ועוד פעם, ועד סיום שעות העבודה, הספיק לשבור תריסר מחטים...

למחרת, כשהתיצב לעבודה, הציע לו המנהל בנמוס לעבוד בעבודה אחרת, מעט יותר קלה – מיון גרביים וקפולין.

רבי יעקב סרב נמרצות. "השוטרים הביאו אותי לכאן" – טען בתקף – "זו העבודה שנשלחתי אליה". באותו יום עבד קשה, במלא המרץ... והספיק לשבור עשרים ואחת מחטים...

כעת פקעה סבלנותו של המנהל. "בא הנה", סמן בידו לעובד הלא יצלח שלו, "אני משחרר אותך מהעבודה".

"מדוע?", התמם רבי יעקב, ודומה היה כאלו הבועה

פגועה משהו נחה על פניו.

המנהל העדיף להתחמק מתשובה ישירה. "אשלים לך לשבועים מראש, ואצהיר שהנה עובד כאן, ובלבד שתסתלק!", אמר לבסוף.

העובד עשה עצמו כמקבל את הדין בלי תבונה. "אתה המנהל, אז אתה מחליט" אמר ופרש ידיו לצדדים באכזבה, "אבל אוכל לשאול שאלה פלשהי?".

המנהל הנהן בראשו נמרצות. "במפעל עובדים מאה ושמונים פועלים", שטח את תמיהתו, "שוחחתי אתם, והם ספרו לי שמלינים את שכרם עקב המלחמה, והנה אני, לא רק שמעניקים לי חפשה, אלא גם משלמים את שכרה מראש? הא כיצד?".

המנהל חיה: "איה לא תבין? להם אני זקוק, אם לא אשלים את שכרם, הם עלולים לחפש מקום עבודה אחר, לכן אני מותיר את שכרם לסוף, ואז אשלים להם עד הפרוטה האחרונה. אבל אתה מסב לי נזק, ממך אני רוצה להתפטר, וכמה שיותר מהר – עדיף... קח לך, אפוא, כל מה שתמצא, העיקר שתלך..."

זהו מה שנאמר "ומשלים לשונאיו אל פניו להאבידו" – מסיים רבי יעקב גלינסקי את ספורו המאריך – אלו שמסבים רק נזק בעולם ומחללים את שמו יתברך, מבלי שום תועלת, הקב"ה נותן להם כל מה שירצו בעולם הזה, ובלבד שילכו להם מעמו בעולם הבא.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א – מתוך האור)

בדרך התפלה

כחה של תפלה מעמק הלב ונוצק אל ה' ואתחנן אל ה' בעת ההוא (ג, כג)

ללמדנו, שבכל עת, שבה בוערת בנו בקשה פלשהי וצריכים אנו דבר מה, אין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים, הקרוב לכל אשר יקראוהו באמת.

כחה של תפלה זכה, הנאמרת מעמק הלב ובדמעות, לבקע שערי שמים ולקרע רקיעים. מפל אלו חביבה לפני ה' יתברך תפלות תינוקות של בית רבן. לילדים יש כח מיוחד להתפלל על אבא ואמא ושאר בני

בעת ההיא, בשעה שהבין משה רבנו, שאכן נגזרה הגזרה, והוא לא יזכה להפגס לארץ ישראל, הוא עומד ומפיל תחנונו לפני מלה ק-ל רם ונשא, שומע תפלה.

רבי שמשון פינקוס זצ"ל

נוסע כעת, אָחֹזר בְּעוֹד שְׁעֵתִים לְקַחַת אוֹתָהּ הַנְּזֵרָה. בִּינְתִים – תִּצְעֵק! תִּקְרַע אֶת הַשָּׁמַיִם! סוֹף סוֹף תּוּכַל פֶּעַם אַחַת לְהִתְפַּלֵּל בְּלִי שְׂאָף אֶחָד יִשְׁמַע אוֹתָהּ!"

הוא נסע מיד, ואני נשארת להתפלל. פעם ראשונה בחיי שהתחברתי באמת לבורא יתברך. בקושרתי בכייתי, התחננתי. רק מטוסים ומסוקים חלפו שם, הרגשתי שהשמים פתוחים. חלפו שעותי, הרב פינקוס הגיע לאספא אותי. תוך זמן קצר זכה אותי הקב"ה בשני ילדים – בן שנה וחצי ובן חצי שנה. צא וראה מה גדול כחה של תפלה אמיתית הבוקעת ממעמקי הלב!

המשפחה, ומי יודע אם לא בוכותם יזפו כלם להפתח בספרם של צדיקים גמורים!?

ה"חזון איש" זצ"ל כותב באגרותיו: "תפלה מטה עז ביד כל אדם". תפלה היא "מטה" – מקל, "עז" – כלומר עצמה, "ביד כל אדם" – לא רק ביד גדול הצדיקים שבדור, ביד כל אחד.

אנשים אינם מודעים לפתחה הזה שיש בידיהם! הם זקוקים למעט שקט, הרחק מחברים לצים שלא מאפשרים להם להגיע לרגע האמת עם עצמם, ובן רגע הם מצליחים להתחבר ולהפעיל את הכוח הזה, אשר בכחו להעביר את רע הגזרה.

מטה עז – אומר ה"חזון איש" – זה אצלה. תשתמש בזה! אל תשאיר את האוצר הזה נעול ב"בוידיעם"!

אחרי פטירת רבי שמשון פינקוס זצ"ל הגיע בין המנחמים יהודי שהביא אתו שני ילדים קטנטנים, ואמר: את הילדים הללו הרב פינקוס היה שליח להביא לי!... הוא ספר כי הוא ואשתו המתו שתיים-עשרה שנה לפני בטרון, והיו מייאשים לגמרי. כשראה את אשתו מדכאת ומיאשת כל כוהן, רץ אל הרב פינקוס לשאל מה לעשות. אמר לו הרב פינקוס: "עלה לרכב שלי ונסע".

עליתי בלי להבין את פונתו – ספר היהודי - הוא נסע לבסיס חיל האויר בחצרים, עצר ופקד עלי לרדת. ירדתי. המקום היה חשוף לגמרי, שומם לחלוטין. הרב פינקוס הוציא את ראשו מן החלון ואמר לי: "אני

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org וגשנו אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1; 339991 קרן הסעה וסיוע לחלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים מלוס" ברחבי הארץ